

Bulletin České asociace pedagogického výzkumu 1/2019

V prvním čísle bulletinu v roce 2019 přinášíme bližší informace o konferenci ČAPV, výzvu pro začínající výzkumníky, přivítání nových členů, zprávu z činnosti asociace, výzvu pro podněty k úpravě stanov ČAPV, informaci o platbě příspěvků ČAPV a podpoře hodnocení VaV ze strany ČAPV. Dále informace o konferencích, anotace aktuálních čísel časopisů, výzvy pro autory a anotace nových knih.

Výbor ČAPV

Z VÝBORU ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

1. Pozvánka na konferenci ČAPV

Katedra pedagogiky a psychologie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické **Technické univerzity v Liberci** pořádá ve dnech **11.–13. 9. 2019** XXVII. výroční konferenci České asociace pedagogického výzkumu. Hlavním tématem konference je **Pedagogický výzkum, školní praxe a výzvy demokracie**.

V roce 2019 si česká veřejnost připomene 30. výročí od zásadní politické a společenské změny, která přinesla demokratizaci procesů výchovy a vzdělávání nejen v České republice, ale vedla k přestrukturování pohledů na oblast výchovy a vzdělávání jak v zemích za „železnou oponou“, tak i podnítila změny evropského integračního procesu a evropské vzdělávací diskuse. Konference ČAPV chce jednak reflektovat demokratizační změny ve školství, které v uplynulých 30 letech byly v ČR prosazeny, přijaty či naopak nenašly odbornou či širší společenskou podporu a zůstaly nevyslyšeny. Dále se pozornost výroční konference ČAPV chce zaměřit na pedagogickou reflexi a analýzu vztahů mezi pedagogickou vědou, řízením a životem školy, otázkami demokratického a otevřeného uspořádání (školního) společenství v obecně pedagogických, didaktických, historických, psychologických či sociologických rovinách.

Plenární příspěvky přednesou odborníci z českých vědeckých pracovišť a univerzit – Ehrenhard Skiera (University of Flensburg), Jiří Šaf (Sociologický ústav Akademie věd ČR) aj. Metodologické semináře se konají 11. 9. 2019. Přihlašování příspěvků na konferenci je možné do **31. 3. 2019**. Přihlašování členů je možné v členské sekci webu ČAPV, pro nečleny je připraven formulář na veřejné sekci webu ČAPV. Bližší informace ke konferenci jsou uvedeny v příloženém souboru a dostupné na capv.tul.cz.

2. Výzva: Podpora začínajících výzkumníků

Výbor ČAPV v roce 2019 stejně jako v roce 2018 podpoří členy asociace v publikování příspěvků prezentovaných na výroční konferenci v kvalitních odborných recenzovaných časopisech. Podpora je směřována k začínajícím výzkumníkům, kterým bude text prezentovaný na XXVII.

výroční konferenci přijat k publikování v jednom z předních českých pedagogických časopisů (aktuálně probíhá jednání s redakčními radami, zda mohou přijmout níže uvedený závazek – upřesnění smluvních časopisů bude na webových stránkách ČAPV). Výběr časopisu pak bude na autorovi. O svém publikačním záměru autor informuje výbor ČAPV do 25. září 2019 na e-mail: jana.polachova@upol.cz a ke stejnému datu autor zašle text do redakce vybraného časopisu. Výbor ČAPV rozhodne do 30. listopadu 2019, kterému z těchto autorů udělí finanční odměnu. Výbor plánuje finančně podpořit autory 2 textů (odměna 7 tis. Kč za jeden text), výbor si ale vyhrazuje právo udělit jen jednu odměnu, příp. i žádnou. Více o podmínkách výzvy na webu www.capv.cz.

3. Víτάme nové členy ČAPV

doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D.

- Univerzita Karlova, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra softwaru a výuky informatiky
- Pedagogická psychologie, kognitivní psychologie, didaktika informatiky, multimediální vzdělávání, didaktika informatiky, výpočetní neuropsychologie

Bc. Beáta Deutscherová, MBA

- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, Ústav školní pedagogiky
- Učitelství pro MŠ, předškolní pedagogika

Ing. Marie Horáčková, Ph.D.

- Mendelova univerzita v Brně, Oddělení sociálních věd, ICV
- Pedagogika, střední odborné školství

PhDr. Hana Němečková

- DSW Wroclav, Fakulta pedagogiky, Polsko
- Pedagogika, andragogika, výzkum v oblasti hry, dramatizace, a aktivizačních metod

doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D.

- Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Katedra německého jazyka a literatury
- Lingvistika, pedagogika práce s chybou ve výuce cizích jazyků, vzdělávání seniorů, hudba a jazyky

PhDr. Jaroslava Ševčíková

- Střední škola Kostka s.r.o; Muzeum regionu Valašsko, p.o.
- Obecná didaktika, pedagogika, profesní přesvědčení učitelů

Mgr. Hana Urbanová

- Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání (doktorské studium), ZŠ Králův Dvůr učitelka 2. stupně
- Tranzice žáků do nižšího sekundárního vzdělávání

Mgr. Jitka Vaculíková, Ph.D.

- Univerzita Tomáše Bati, Fakulta humanitních studií, Centrum výzkumu
- Pedagogika, autoregulace, motivace, proactive coping, ICT ve vzdělávání

Mgr. Jana Vašíková, Ph.D.

- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, Ústav školní pedagogiky
- Pedagogika, předškolní a elementární pedagogika

Mgr. Petra Vystrčilová, Ph. D.

- Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra primární pedagogiky
- Pedagogika, učitelství pro 1. st. ZŠ

4. Zpráva z jednání výboru ČAPV

Dne 5. 2. a 19. 2. 2019 proběhla jednání výboru ČAPV. Projednány byly následující body:

- Logo ČAPV na propagačních předmětech
- Změny stanov ČAPV
- Podoba výzvy k podpoře začínajících výzkumníků a výzvy pro ocenění publikací
- Dotace od Rady vědeckých společností
- Členství ČAPV: návrh rušení členství při neplacení více než dva roky a neodeslání nové přihlášky, nezaslání platného mailu a nemožnosti jeho dohledání. Noví členové budou dostávat nová členská čísla (nebudou používána stará čísla bývalých členů). Návrh, aby členové na rodičovské dovolené, při dlouhodobé nemoci apod. měli výborem prominuty členské příspěvky. Tyto návrhy budou projednány na schůzi ČAPV.
- Konference ČAPV v Liberci
- Letní škola EERA Summer School EERSS 2019 v Brně
- Bulletin ČAPV

Za výbor ČAPV Stanislav Michek

5. Podněty ke změně stanov spolku: Česká asociace pedagogického výzkumu, z. s.

Při poslední členské schůzi ČAPV konané při příležitosti XXVI. výroční konference na FHS UTB dne 13. září 2018 byl odhlasován návrh na doplnění stanov. Důvodem je zařazení prvků, které povedou ke zlepšení chodu ČAPV. Komise ve složení Stanislav Michek, Dominik Dvořák, Roman Švaříček přijímá do neděle **24. 3. 2019** podněty k doplnění stanov. Prosíme tedy členy asociace, aby zaslali své podněty k doplnění stanov na e-mail: predseda@capv.cz.

6. Platba členských poplatků

Dovolujeme si připomenout, že pro udržení statusu aktivního člena je nutné každý rok do konce března uhradit členský příspěvek (více informací naleznete na webu ČAPV). Prosíme ty členy, kteří se chtějí letos přihlásit na konferenci ČAPV v Liberci, aby tak učinili s předstihem, ideálně do **20. 3. 2019**. Není možné uplatnit slevu na konferenční poplatek bez uhrazeného členského poplatku. Po zkontrolování plateb budou také aktivovány nově vytvořené profily v členské sekci ČAPV. Pokud máte jakékoliv obtíže se zaplacením poplatku, napište prosím na tajemnik@capv.cz.

Děkujeme za pochopení,
výbor ČAPV

7. Rozšíření souboru hodnotitelů, kteří budou letos posuzovat nejlepší publikační výstupy v oboru pedagogika

Podle Metodiky 17+ posílají výzkumné instituce (Akademie věd, vysoké školy a resortní výzkumné organizace) své nejlepší publikační výstupy příslušnému pracovišti na Úřadu vlády ČR. Pro hodnocení kvality těchto výstupů je ustaveno 6 odborných panelů. Jedním z nich je i panel Social Sciences. Tento panel se jemněji člení na 9 dílčích panelů: psychologie, ekonomie, pedagogika, sociologie, právní vědy, politologie, sociální geografie, komunikace

a média, ostatní sociální vědy. Publikační výstupy z vysokých škol za rok 2018 se letos hodnotí podle dvou kritérií – vědecké kvality a společenské relevance. Hodnocení má dvě formy: bibliometrická analýza a vzdálené hodnocení elektronických verzí odevzdaných publikačních výstupů.

První hodnocení proběhlo v prvním pololetí roku 2018 a týkalo se publikací, které vyšly v roce 2017. Při zavádění celého systému hodnocení se vycházelo z toho, že sestava hodnotitelů vznikne „zdola“ a zájemce budou přihlašovat jednotlivé vysoké školy. V dílčím panelu Pedagogika se tato praxe příliš neosvědčila a to ze dvou důvodů.

1. Pro obor Pedagogika bylo nominováno 35 hodnotitelů, což se na první pohled zdá postačující. Potíž je v jejich odborném zaměření: z oněch 35 hodnotitelů je 9 speciálních pedagogů, 4 odborníci na primární pedagogiku, 2 osoby na obecnou pedagogiku, 1 osoba pro vzdělávání učitelů, 2 osoby na vzdělávání dospělých, 1 osoba se specializuje na děti a žáky. Pak už jde o specialisty, kterým je obtížné dát obecněji zaměřené publikace k posouzení.
2. Většina hodnotitelů, kteří figurují v oficiálním seznamu, neplní to, k čemu se zavázali a garant nemá možnost je k hodnocení přimět. Realita vypadá takto: garant oboru přidělí publikační výstup elektronickou cestou určitému hodnotiteli a čeká na odezvu. Obvyklé jsou tři reakce: a) hodnotitel publikaci hned odmítne s tím, že je odborně jinak zaměřen a nemůže publikaci posoudit, b) hodnotitel se nevyjádří a text nehodnotí, nakonec stanovený termín „propadne“; po opětovném přidělení a stanovení nového termínu odmítne (usoudil, že už jich hodnotil dost), c) hodnotitel se nevyjádří a text nehodnotí, nakonec stanovený termín „propadne“; na další nový termín hodnotitel opět nereaguje a čas běží. Z těchto důvodů, nebylo posouzeno kolem 40 % publikací.

Garant dílčího panelu Pedagogika Jiří Mareš, se proto začátkem roku 2019 obrátil na předsedkyni ČAPV Janu Poláchovou Vašátkovou s prosbou, zda by mohla vytipovat 10 potenciálních a zodpovědných hodnotitelů pro publikace z oboru pedagogika, kteří by byli ochotni rozšířit dosavadní soubor hodnotitelů. To se podařilo a doufáme, že letos již bude vzdálené hodnocení publikací skutečně funkční. Děkujeme všem osloveným členům asociace za spolupráci.

Jiří Mareš a Jana Poláchová Vašátková

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKSHOPY

1. Konference a letní školy v ČR

- Konference ČPdS s tématem „Vysokoškolský učitel – vzdělávání, praktiky, pozice“ se bude konat 11.–12. 4. 2019 ve Zlíně. Přihlašování je ukončeno: <http://www.cpbs.cz/konference.php>.
- VIII. ročník Mezinárodní vědecké konference studentů doktorských studijních programů v oblasti společenských věd se koná 30. 4. 2019 na Pedagogické fakultě UP v Olomouci. Přihlašování příspěvků je do 15. 4.: <http://konferenceksv.upol.cz/>.
- Mezinárodní konference evropské asociace Children's Identity and Citizenship s názvem Europe at a Crossroads: Rights, Values and Identity. Pořádána pod záštitou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy 9.–11. 5. 2019 v Praze. Přihlašování příspěvků je ukončeno: cicea.eu.
- 4. konference sítě ESREA (Evropské společnosti pro výzkum vzdělávání dospělých) Policy Studies in Adult Education na téma Adult Education and Learning Policy in a World Risk

Society se bude konat 16.–18. 5. 2019 na Karlově univerzitě v Praze. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <https://sites2.ff.cuni.cz/esrea2019/>.

- 15. mezinárodní konference ERIE na téma Efficiency and Responsibility in Education se bude konat 6.–7. 6. 2019 pod záštitou České zemědělské univerzity v Praze. Organizován bude také workshop Generation Z and trade market issues. Registrace do 10. 3. 2019: <http://erie.pef.czu.cz>.
- EERA Summer School EERSS 2019: Quantitative and Mixed Methods Research Designs: From designing to publishing se koná 8.–12. 7. 2019 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně pod záštitou Ústavu pedagogických věd a ČAPV. Přihlašování je ukončeno: <https://eera-ecer.de/season-schools/eera-summer-school-2019/>.
- XXVII. konference **ČAPV** na téma Pedagogický výzkum, školní praxe a výzvy demokracie se bude konat **12.–13. 9. 2019** na Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci. Doktorský seminář se koná 11. 12. 2019. Přihlašování příspěvků je do **31. 3. 2019**: www.capv.tul.cz, www.capv.cz.
- 11. mezinárodní vědecká konference celoživotního vzdělávání ICOLLE 2019 bude probíhat ve dnech 17.–18. 9. 2019 na Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně. Hlavním tématem 11. ročníku konference je „Udržitelnost ve vzdělávání – minulost, současnost a budoucnost“: www.icolleconference.cz.

2. Konference a workshopy v zahraničí

- 17. konference Conference on Educational Assessment (CEA 2019) se bude konat 11.–13. 4. 2019 na Univerzitě Szeged. Přihlašování je ukončeno: <http://www.edu.u-szeged.hu/cea2019/>.
- 10th History of Education Doctoral Summer School (HEDSS) se koná na Liverpool John Moores University ve dnech 13.–16. 6. 2019. Přihlašování je ukončeno, účast zdarma: <https://eera-ecer.de/season-schools/hedss-histories-of-education-summer-school/>.
- Nordic Centre of Excellence Quality in Nordic Teaching (QUINT) koordinované University of Oslo (prof. Kirsti Klette) zve na konferenci Analysing Teaching Quality: Perspectives, Potentials and Pitfalls konanou 18.–20. 6. 2019. Abstrakty zasílejte do 1. 4., žádosti o stipendia pro doktorandy do 10. 4. Více informací na: <https://www.uv.uio.no/quint/english/news-and-events/events/2019/quint-conference-2019/call-for-papers/index.html>.
- 63. konference ICET (International Council on Education for Teaching) se bude konat na Univerzitě v Johannesburgu (JAR) 9.–11. 7. 2019: https://www.icet4u.org/upcoming_world_assembly.php.
- International Standing Conference on the History of Education ISCHE 41 na téma Spaces and Places of Education se bude konat na Univerzitě v Portu ve dnech 16.–20. 7. 2019. Přihlašování je ukončeno: <https://www.fpce.up.pt/ische2019/>.
- 52. Essex Summer School in Social Science Data Analysis, Velká Británie se koná 8. 7.–16. 8. 2018. Přihlášky do 1. 5. 2019: <http://essexsummerschool.com>.
- WERA 2019 Focal Meeting (10th Anniversary) na téma "Future of Democracy and Education: Realizing Equity and Social Justice Worldwide se koná 5.–8. 8. 2019 v Japonsku. Přihlašování je ukončeno: <https://wera-tokyo.com/>.

- 18. bienální EARLI Conference for Research on Learning and Instruction se bude konat ve dnech 12.–16. 8. 2019 na Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen na téma Thinking Tomorrow's Education: Learning from the Past, in the Present and for the Future. Konferenci předchází prekonference mladých výzkumníků JURE 10.–11. 8. 2019. Přihlašování je ukončeno: <https://www.earli.org/EARLI2019>.
- Konference **ECER** (EERA) se koná 3.–6. 9. 2019 v Hamburku. Od 2.–3. 9. jí předchází konference začínajících výzkumníků. Přihlašování příspěvků je ukončeno: <https://eera-ecer.de/ecer-2019-hamburg/>.
- Oxford Ethnography and Education Conference se koná 9.–11. 9. 2019. Přihlašování do 11. 3. 2019: <http://www.ethnographyandeducation.org/conferences/>.
- Metodologické workshopy GESIS, Leibniz-Institut für Sozialwissenschaften, SRN: <https://www.gesis.org/en/services/events/>.

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

1. České odborné recenzované časopisy

NOVINKA: Studia paedagogica 4/2018 (Scopus)

Czech Republic and Norway on Their Path to Digital Education (J. Zounek, K. Záleská, L. Juhaňák, O. Bárta, K. Vlčková), A Digital Learning Environment Mediating Students' Funds of Knowledge and Knowledge Creation (A. Kajamaa, K. Kumpulainen, A. Rajala), "I'll have everything in diamonds!": Students' Experiences With Minecraft at School (A. B. Jarvoll), Measuring Self-regulated Learning and Online Learning Events to Predict Student Academic Performance (J. Vaculíková), Bullied Online but Not Telling Anyone: What Are the Reasons for Not Disclosing Cybervictimization? (K. Daneback, Y. Bjereld, H. Macháčková, A. Ševčíková, L. Dědková).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

NOVINKA: Orbis scholae 2/2018 (Scopus)

Educational Effectiveness, Efficiency, and Equity in Spanish Regions: What does PISA 2015 Reveal? (F. L. Rupérez, I. G. García, E. Expósito-Casas), The Relationship Between Students' ICT Use and Their School Performance: Evidence from PISA 2015 in the Czech Republic (L. Juhaňák, J. Zounek, K. Záleská, O. Bárta, K. Vlčková), Comparing Results of TIMSS and the Hungarian National Assessment of Basic Competencies (I. Balácsi, I. Szepesi), Linking Mathematics TIMSS Achievement with National Examination Scores and School Marks: Unexpected Gender Differences in Slovenia (B. J. Pavešić, G. Cankar), Factors Explaining the Interest of Czech Students in Reading and Mathematics (E. Potužníková), Demonstration of Simpson's Paradox in PISA 2015 Data: Confusing Differences between Boys and Girls (G. Cankar).

<http://www.orbisscholae.cz/>

NOVINKA: Pedagogika 4/2018

Potíž s výukou psychologie v učitelských programech (I. Stuchlíková, J. Mareš; úvodník), Obsah a cíl výuky psychologie z pohledu studentů učitelských oborů (A. Nohavová, L. Sokolová), What Psychology Can Contribute to Contemporary Teacher Education: Basic Concepts and Exemplary Implementations (S. Dutke, M. Holodynski, E. Souvignier), Příklady dobré praxe v pedagogice (J. Mareš), Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory – J. Slavík, P. Knecht, P. Najvar, T. Janík (S. Štech, recenze).

<http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika>

Pedagogická orientace 4/2018

Monočíslo Research on school discipline (editoři S. Bendl, H. Voňková): Students' Indiscipline in the Classroom (J. Mareš), Discipline in the Light of Alternative Ways of Educating Learners (B. Sliwerski), An Examination of Different Methodological Approaches in Student School Behavior Research: The Issue of the Incomparability of Student Self-assessments (S. Bendl, H. Voňková, O. Papajoanu, E. Vaňkátová), A Framework for Building Safe and Effective School Environments: Positive Behavioral Interventions and Supports (R. H. Horner, M. Monzalve Macaya).

<https://journals.muni.cz/pedor>

E-pedagogium 3/2018

Vliv metakognitivních znalostí na kvalitu písemného projevu žáků základní školy (J. Adámková), Diagnostika percepce mluvené řeči u osob s neurogenními poruchami komunikace (L. Václavíková), Narušená komunikační schopnost dítěte ze sociálně znevýhodněného prostředí jako interdisciplinární problém. Možnosti sociálně pedagogických intervencí (Š. Chudý, A. Jůvová, S. Bazalová). Přípravenost pedagogických pracovníků základních škol na výuku dětí s Aspergerovým syndromem (Z. Kozáková, V. Pavlíčková), Percipovaná sociální opora od spolužáků u vybraných rolí v šikaně (J. Kressa), Vnímání pojmu primární prevence vychovávatelemi v školském klube dětí (G. Citterbergová, M. Novocký), Využívání Školských klubů dětí a ich vplyv na dieťa z pohľadu rodičov (M. Bieliková, Z. Bánovčanová), Soukromé doučování z pohledu žáků českých základních škol (B. Terreros), Vybrané metody sociální práce s dětským pacientem (D. Pitnerová).

<https://www.pdf.upol.cz/ru/veda/odborne-casopisy/e-pedagogium/>

Testforum 11/2018

Test cesty: Normativní česká data pro žáky 9. tříd ZŠ až 4. ročníků SŠ (H. Sokolová, H. Cígler), Zkoušky čtenářských dovedností: Normativní česká data pro studenty 9. tříd ZŠ a 1. ročníků SŠ (H. Sokolová, H. Cígler).

<http://www.testforum.cz>

Sociální pedagogika 6(2)/2018

Perspectives regarding the self-efficacy of social activation workers in the Czech system of caring for at-risk children (J. Pavlíčková), Home preparation of anglophone children for school: The influence of a different culture (L. Venterová), Educational practices and strategies that promote inclusion: Examples from the U.S. (R. Tichá, B. Aberly, L. Kincade).

<http://soced.cz>

Lifelong Learning 2/2018

Monočíslo Kvalita ve vzdělávání (editoři D. Linhartová a P. Pecina): Přínos společenskovedních předmětů na technické univerzitě jako kvalita výuky (J. Lindr), Vliv stanovených návazností mezi vysokoškolskými předměty na kvalitu výuky (J. Rybička, P. Čačková), Teorie a praxe řízení kvality v celoživotním vzdělávání na veřejné vysoké škole (P. Adamec).

<http://lifelonglearning.mendelu.cz>

Historia scholastica 1/2018

Kontrollierte Räume? Erziehende und gemeinschaftsbildende Settings neben den Unterrichtsräumen am Zürcher Seminar Küsnacht im 19. und beginnenden 20. Jahrhundert (A. de Vincenti), Verortungsversuche von fluiden Bildungsräumen im Evangelischen Lehrerseminar Zürich Unterstrass 1870 bis 1950. Das familiäre Leitbild als raumkonstituierender Ordnungsfaktor (N. Grube), Stadt-Land-Differenzen als Prägefaktoren in der Ausbildung von Lehrpersonen? Annäherungen an die Beispiele Basel und Zürich in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts (A. Hoffmann-Ocon), Repräsentativer Schulhausbau in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts – Zwei Beispiele aus der Stadt Luzern und der Stadt Zürich (S. Marolf, J. Dischl), Führen unterschiedliche Ausbildungsräume zur gleich guten

Lehrperson? Raumtheoretische Deutung des prospektiven Expertenberichts Lehrerbildung von morgen – 1975 (A. Bosche, T. Bascio).

<http://www.historiascholastica.com>

Scientia in educatione 9(2)/2018

Vizuálne v geografickém vzdělávání: přehledová studie (T. Janko, P. Knecht, S. R. Kučerová, J. D. Bláha), Využití oční kamery pro kvalitativní posouzení postupů při řešení úloh z mechaniky (E. Hejnová, M. Kekule), Přístupy žáků k řešení úloh v R-FCI testu sledované pomocí metody oční kamery (M. Kekule, J. Viiri), Pohled učitelů na obtížnost vybraných environmentálních pojmů v učebnicích pro základní školy (V. Pavlátová, R. Kroufek).

<https://ojs.cuni.cz/scied>

Journal of Technology and Information Education 2/2018

Připravenost učitelů základních škol na kurikulární změny ve výuce informatiky v České republice (H. Bučková), Pohled švédských studentů učitelství na využití digitálních nástrojů v preprimárním matematickém vzdělávání (T. Tossavainen, M. Johansson, E. Faarinen, A. Klisinska, A. Tossavainen), Zvyšovanie tempa hlasného čítania pomocou počítačovej simulácie (M. Nagy), Webové aplikácie v transdisciplinárnej príprave budúcich učiteľov (K. Szarka, B. Brestenská, Z. Fehér, L. Jaruska, G. Juhász, A. Tóth-Bakos), Rozvoj sebehodnocení žáka jako součást hodnotící strategie učitele v technické výchově na primární škole (P. Částková), Interdisciplinárny prístup a implementácia moderných trendov do vzdelávania v rámci kategórie odpad (M. Feszterová), Implementace informačních a komunikačních technologií do hudební výchovy (J. Šiřická), Inovace RVP a ŠVP v závislosti na aktuálních trendech výuky ICT na ZŠ (P. Pexa, M. Čapková), Příprava učitelův technických predmetov v oblasti bezpečnosti práce (D. Lukáčová).

<http://jtie.upol.cz/>

2. České odborné časopisy popularizující pedagogický výzkum

NOVINKA: Komenský 143(2) / prosinec 2018

Z výzkumu: Finanční gramotnost ve výzkumu a v českých vzdělávacích dokumentech (K. Ševčík), Jak zvládat třídu a dobře vyučovat? (K. Lojdová).

<http://www.ped.muni.cz/komensky/>

3. Slovenské odborné recenzované časopisy

Journal of Pedagogy, The Journal of University of Trnava 1/2018 (Scopus)

Spaces of early childhood: Spatial approaches in research on early childhood education and care (S. Bollig, Z. Millei), E-portfolios and relational space in the early education environment (A. Gallagher), Kindergarten space and autonomy in construction – Explorations during team ethnography in a Finnish kindergarten (M. Vuorisalo, R. Raittila, N. Rutanen), Young children's spatial autonomy in their home environment and a forest setting (C. J. Green), 'Yay, a downhill!': Mobile preschool children's collective mobility practices and 'doing' space in walks in line (D. Ekman Ladru, K. Gustafson), Spatial perspectives on babies' ways of belonging in infant early childhood education and care (J. Sumsion, L. J. Harrison, M. Stapleton), Distant places in children's everyday activities: Multiple worlds in an Australian preschool (Z. Millei), Approaching the complex spatialities of early childhood education and care systems from the position of the child (S. Bollig).

<http://www.degruyter.com/view/j/jped>

NOVINKA: Acta Educationis Generalis 3/2018

The Goals and Consequences of the Centralization of Public Education in Hungary (A. Semjén, M. Le, Z. Hermann), Possibilities of Psychological Intervention on Social Networks (M. Madro), Cognitive Competences of English Language Teachers and Their Impact on Use of Teaching Methods with Learners at Lower Secondary School (J. Hartánská, Z. Muchálová), Giftedness as a Possible Risk of Bullying (J. Škrabánková, M. Martínková), Inclusion, Diversity, Equality in Non-Formal Education through the Optic of Youth and Youth Workers (M. Brestovanský, J. Gubicová, K. Liberčanová, N. Bizová, Z. Geršicová), Development of Intercultural Competence during Pedagogical Practice of Ukrainian Students in Vocational Schools in Slovakia (K. Ryabchikova).

<http://www.degruyter.com/view/j/atd>

Pedagogika.sk 4/2018

Characteristics of the family environment of the children with disability (V. Beliková, H. Zelená), Pro-social tendency among adolescents: An exploratory study (S. Kar), Social educators and their life stories as motivation to realize their own pedagogical professional career (J. Balvín, M. Farkašová).

<http://www.casopispedagogika.sk/>

Psychológia a patopsychológia dieťaťa 52(3–4)/2018

Attachment medzi otcom a dieťaťom (Z. Fucsková, P. Babinčák), Tvorba skriningového testu čítania s porozumením (M. Kmeť, V. Dočkal), Vybrané psychologické faktory ovplyvňujúce čitateľskú gramotnosť žiakov pri riešení úloh PISA (M. Štefková, B. Kundrátová, I. Belica, E. Rajčániová, M. Hulín et al.), Sociálne aspekty agresívneho správania žiakov v škole (L. Pašková, J. Stehlíková, D. Kopčanová), Diverzita v školskej triede očami budúcich učiteľov a učiteľiek (L. Sokolová, V. Andreánska), Meranie očných pohybov (eye-tracking) u žiaka s dyslexiou (E. Rajčániová, I. Belica, A. Kopányiová, M. Kmeť), Depistáž rizikového správania žiakov – sekundárna analýza dát (E. Smiková, E. Páleník, A. Kopányiová, Z. Vojtová), Krízová intervencia ako aspekt pomoci pre rodinu s dieťaťom s poruchou autistického spektra (S. Šrobárová).

<http://www.vudpap.sk/psychologia-patopsychologia-dietata/>

4. Časopis partnerské Evropské asociácie pedagogického výzkumu

NOVINKA: European Educational Research Journal (EERJ), 18(1)/2019 (WoS)

Disentangling policy convergence within the European Higher 3 Education Area (A. Veiga, A. Magalhães, A. Amaral), Rurality and education relations: Metro-centricity and local values in 19 rural communities and rural schools (D. Beach, M. Johansson, E. Öhrn, M. Rönnlund and R. Per-Åke), Private companies and policy-making: Ideological repertoires and 34 concealed geographies in the evaluation of European education policies (M. Souto-Otero), School tracking and social selection in northern Italy 54 (J. Polesel, M. Leahy), The politicisation and securitisation of religious education in 69 Greek-Cypriot schools (M. Zembylas, L. Loukaidis, M. Antoniou), Relations between socio-economic risk factors, home learning 85 environment and children's language competencies: Findings from a German study (K. Kluczniok, M. Mudiappa), The making of professional values in the age of accountability 105 (H. W. Afdal, G. Afdal).

<https://journals.sagepub.com/home/eer>

Harakchiyska, T. (Ed.). (2018). *Learner-centred Teaching Manual. A Training Pack for University Teaching Staff*. Brno: Muniipress.

Manuál prezentuje výsledky projektu Sustainable Learner-Centred Teaching – Advanced Recourse for Georgia and China (STAR) spolufinancovaného v rámci programu Erasmus+. Projekt spojuje akademické pracovníky se zájmem o sdílení a výměnu zkušeností v oblasti učení zaměřeného na studenta. Cílovou skupinou jsou vysokoškolští pedagogové, kteří chtějí své studenty směřovat k rozvoji kritického myšlení, úspěšné komunikaci napříč odlišnými kulturami, spolupracovat a učit se kreativně. Publikace nabízí nástin paradigmatu učení zacíleného na studenta, soubor tří tréninkových modulů a soubor příkladů zajímavé praxe ilustrující implementaci těchto přístupů v kontextu účastnických partnerů projektu STAR.

Hutyrová, M., & Růžicková, V. (2018). *Perspektivy společného vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Sborník obsahuje příspěvky, ve kterých se odrážejí pohledy, přístupy a zkušenosti odborníků na problematiku společného vzdělávání jak z akademického prostředí, tak z praxe. Téma se stalo nosným pilířem konference Olomouckých speciálněpedagogických dnů, ale stále je aktuální pro odbornou i laickou veřejnost. Jednotliví autoři vycházejí nejenom ze svých zkušeností v českém prostředí, ale sdílejí také své poznatky z různých zemí, ve kterých působili či působí. Editorky se pokusily o spojení zdánlivě nesourodého souboru příspěvků (zaměřených na teorii i praxi společného vzdělávání, zahraniční zkušenosti, legislativní úpravy, připravenost pedagogů a žáků, specifika jednotlivých cílových skupin dětí atd.) v kompaktní a čtivý celek.

Kasper T., Kasperová D., & Pánková M. (2018). *"Národní" školství za první československé republiky*. Praha: Academia.

Publikace se zaměřuje na otázku vývoje, vymezení vzdělávacích cílů a obsahů obecných a měšťanských škol jako institucí, v nichž většina meziválečné populace v ČSR plnila povinnou školní docházku. „Národní“ školství je tematizováno jako prostředek řešení tzv. národní i sociální otázky v mnohonárodnostním Československu. Nastíněna je diskuse v oblasti vztahu školy a církve, ale i problematika výchovy občana demokratického státu. Každodenní chod „národních“ škol byl výsledkem odborné pedagogické diskuse, ale i diskuse v širší učitelské veřejnosti sdružené v mnoha organizacích, odborných fórech a institucích. Publikace se věnuje dané problematice u českého a německého učitelstva v českých zemích, v samostatných kapitolách je tematizován stav školství na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Mária Kožuchová, M., Dostál, J., Nemcová, J., & Hrubá, M. (2018). *Školský klub detí z pohľadu vychovávateľov*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislavě.

Má profesia vychovávateľa v spoločnosti prestíž? Venuje sa dostatočná pozornosť profesii vychovávateľa? Aká je hierarchia vychovávateľa školského klubu detí v spoločnosti? Okrem hľadania odpovedí na tieto a mnohé iné otázky u vzorky vychovávateľov sme sa pokúsili v monografii i poukázať na potenciál školského klubu detí v súčasnosti. Zámerom bolo zistiť, aké je postavenie vychovávateľa v školskom klube detí a ako vnímajú pozíciu vychovávateľa viaceré subjekty počnúc vedením školy, cez kolegov vychovávateľov, učiteľov, či príbuzných. V mono-

grafi i poukazujeme na aktuálne výzvy a význam riešenia problematiky voľného času a školského klubu detí. Publikácia si kladie za cieľ oboznámiť čitateľov s determinantmi využívania voľného času v mladšom školskom veku. Okrem teoretického rámca sa zaoberáme nielen súčasným a veľaokrát kritizovaným spôsobom trávenia voľného času detí, ale tiež historickým vývojom daného atribútu. Z dôvodu prevahy výskumných zisťovaní zaoberajúcich sa využívaním voľného času vo všeobecnej rovine, bolo potrebné, priam žiaduce, uskutočnenie výskumu zameraného na osobnosť vychovávateľa a jeho činnosť v školskom klube detí. Výsledky výskumného zisťovania sú zosumarizované v SWOT analýze, ktorá prináša súbor silných a slabých stránok školského klubu detí z pohľadu vychovávateľov prepojených s príležitosťami a ohrozeniami danej problematiky.

URL: https://www.researchgate.net/publication/329339462_Skolsky_klub_deti_z_pohladu_vychovavatelov

Potměšilová, P., & Öbrink Hobzová, M. (Eds.) (2018). *Mládež a hodnoty 2018: Výchova k hodnotám v kontextu pluralitní a multikulturní společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Předkládaný sborník obsahuje nejlepší práce z konference Mládež a hodnoty 2018, která se uskutečnila v Olomouci na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého 8. a 9. listopadu. Příspěvky lze rozdělit do tří různých oblastí. První se zabývá vývojem a charakteristikou hodnot mezi mladými lidmi. Druhá část se zaměřuje na hodnoty u konkrétních skupin, například u osob se speciálními vzdělávacími potřebami, a také na otázky týkající se menšin. Závěrečný díl se orientuje na hodnoty ve vztahu k náboženství a víře. Některé lze označit jako přehledové studie, jiné prezentují původní výzkum. Všechny příspěvky prošly příslušnou odbornou kontrolou, včetně důkladného recenzního řízení. Různorodost témat nabízí určitou variaci a také možnost objevení dalších zajímavých aspektů tématu hodnot.

Valenta, M., a kol. (2018). *Dynamika dílčích funkcí u předškoláků a žáků mladšího školního věku*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Publikace obsahuje výsledky parciálních šetření širěji orientovaného výzkumného projektu realizovaného na Ústavu speciálněpedagogických studií olomoucké Pedagogické fakulty zaměřeného na faktory ovlivňující dynamiku edukability dětí a žáků s potřebou speciálněpedagogických podpůrných opatření, tj. se speciálními vzdělávacími potřebami, vychází převážně z kvantitativního designu, kvalitativní šetření bylo komplementární (spíše ilustrační) povahy. Text obsahuje především závěry předvýzkumu projektu, výsledky komparativních šetření dynamiky vývoje vizuálních, auditivních a intermodálních funkcí dětí předškolního věku a intaktních žáků 1. a 2. ročníku základní školy a normy subtestů vybraných bazálních funkcí u žáků 2. ročníku základní školy (sedmi/osmiletých).

Žák, V. (2019). *Kvalita fyzikálního vzdělávání v rukou učitele*. Praha: Karolinum.

Kniha čtenáře seznamuje se základními metodologickými problémy kvality výuky fyziky na všech vzdělávacích stupních. Opírá se o výsledky výzkumů, které využívají nástroj ZAKVAF založený na pozorování výuky. Vojtěch Žák zohledňuje praxi začínajících i zkušených učitelů a zachycuje i pohled studentů. Zaměřuje se mimo jiné na fyzikální neadekvátnosti, které se objevují v českých, ale i zahraničních učebnicích a nabízí konkrétní návrhy, jak se s nimi ve výuce vypořádat. Publikaci doplňuje přehled vybraných zdrojů podporujících kvalitu fyzikálního vzdělávání. Je určena zejména didaktikům, ale také učitelům fyziky na všech stupních a vůbec poprvé poskytuje podstatnou odbornou reflexi této oblasti.

Studia paedagogica: monotematické číslo 4/2019 (Scopus)

Téma: Better Learning through Argumentation

Editori: Roman Švaříček, Alina Reznitskaya

The theme of the forthcoming monothematic issue of *Studia paedagogica* is Better Learning through Argumentation. Contemporary scholars believe that engaging students in argumentation can help to address many pressing educational priorities, including helping students to acquire a deep understanding of subject matter knowledge (Zimmerman, 2007; Osborne, 2010; Lehesvuori et al., 2017), developing students' metacognitive skills (Kuhn et al., 2013), preparing students for active participation in democratic societies (Alexander, 2008; Segal et al., 2017; Schuitema et al., 2017), and providing students with "new survival skills" for the 21st century (Wagner, 2008). Despite these ambitious educational goals, we still lack theoretical models and empirical evidence that clearly account for the processes of engaging in argumentation in a classroom and explain the related learning outcomes for students. Furthermore, we need additional studies that reveal instructional approaches that support teachers in fostering students' argumentation skills across various topics and subject domains.

To address these gaps in knowledge, we are interested in contributions that engage with questions from the four topical areas listed below. The areas do not cover the entire scope of acceptable topics, but we hope that they will help to inspire authors to contribute empirical, theoretical, or methodological papers on argumentation.

1. Theory of argumentation

- What are the challenges for teaching and learning through argumentation in a 'post-truth' world?
- Which theoretical perspectives can support rigorous argumentation about moral and socio-scientific topics?
- How should issues of equity and accessibility be addressed when teaching through argumentation?
- In which ways should argumentation be considered domain-specific vs. domain-general?
- How do different types of argumentation (e.g. persuasion vs. inquiry) relate to different learning outcomes?

2. Teacher education and professional development in argumentation

- What should teachers in different subject areas know about argumentation?
- How can teacher learning of argumentation best be supported?
- Which aspects of argumentation are more and less difficult for teachers to learn and use in their classes?
- How can instructional tools (e.g. argumentation schemes, critical questions, diagrams) support teaching and learning argumentation?
- How can teachers be helped to integrate oral argumentation with reading and writing?

3. Emotions and argumentation

- What is the role of emotions in argumentation?
- In which ways do emotions support or conflict with productive engagement in argumentation?
- What pedagogical approaches and strategies promote productive discussions of emotionally charged topics in a classroom?
- How can teachers best engage with students who have deep-seated emotional commitments to ideas that are factually wrong or morally reprehensible?

4. Methodological issues in research on argumentation

- How can new technologies help improve research on argumentation in education?
- How should we go beyond 'coding and counting' in measuring argumentation quality?
- How do we define and measure 'progress' in an argumentative discussion of controversial issues?
- What methodological approaches can help us examine the impact of argumentation on student learning?

Important dates

This monothematic issue will be published in English in December 2019. The deadline for abstracts is **30 April, 2019**, and the deadline for full texts is 30 June, 2019. Both abstracts and full texts are to be sent to studiapaedagogica@phil.muni.cz. Articles should be written in English and meet the requirements mentioned in the instructions for authors on the journal's website. Papers will be submitted to a peer-review process that will enable the editors to select papers for publication. More information at: <http://www.studiapaedagogica.cz/>.

References

Alexander, R. (2008). *Essays on Pedagogy*. London: Routledge.

Kuhn, D., Zillmer, N., Crowell, A., & Zavala, J. (2013). Developing norms of argumentation: Metacognitive, epistemological, and social dimensions of developing argumentative competence. *Cognition and Instruction, 31*(4), 456–496.

Lehesvuori, S., Hähkiöniemi, M., Jokiranta, K., Nieminen, P., Hiltunen, J., & Viiri, J. (2018). Enhancing dialogic argumentation in mathematics and science. *Studia Paedagogica, 22*(4), 55–76.

Osborne, J. (2010). Arguing to learn in science: The role of collaborative, critical discourse. *Science, 328*(5977), 463–466.

Segal, A., Pollak, I., & Lefstein, A. (2017). Democracy, voice and dialogic pedagogy: The struggle to be heard and heeded. *Language and Education, 31*(1), 6–25.

Schuitema, J., Radstake, H., van de Pol, J., & Veugelers, W. (2017). Guiding classroom discussions for democratic citizenship education. *Educational Studies, 44*(4) 1–31.

Wagner, T. (2008). *The global achievement gap: Why even our best schools don't teach the new survival skills our children need and what we can do about it*. New York: Basic Books.

Zimmerman, C. (2007). The development of scientific thinking skills in elementary and middle school. *Developmental Review, 27*(2), 172–223.

Téma inkluze vyvolává emoce napříč společnostmi. Vyjadřují se k němu odborníci i laici, veřejnost, mnozí politici a dokonce tzv. bulvární média. Inkluze je prioritně spojována s konkrétními procesy ve školách a především ve školních institucích, ovšem význam inkluze lze vnímat v daleko širších souvislostech a v podstatě se týká všech bez rozdílu. Cílem tohoto monotématického čísla je otevřít téma inkluze na široké platformě, v českém prostředí i v zahraničí. Vyzíváme autory k zachycení procesů inkluze v prostředí institucí, občanské komunity, ve vztahu k různým cílovým skupinám a v dalších úrovních (od praxe k teorii nebo naopak). V odborných textech lze představit praktické zkušenosti z různých oblastí, zajímavé výsledky analýz výzkumných šetření, popřípadě představit téma inkluze v dalších souvislostech (př. bariéry inkluze, spirituální rozměr inkluze, otevřená společnost, inkluze ve vztahu k sociální pedagogice a k dalším vědám a teoriím, aj.).

Sociální pedagogika | Social Education je recenzovaný časopis typu peer-reviewed umístěný na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR a mezinárodních databázích.

Důležité termíny:

Příjem abstraktů příspěvků redakcí: **15. květen 2019**

Přijetí celého znění příspěvků (full-texty): 30. červen 2019

Publikování příspěvků online: 15. listopad 2019

Redakční poznámka

Informace o konferencích jsou uveřejňovány opakovaně, a to až do doby jejich konání. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby, než je zveřejněno nové číslo. Informace o nových knihách jsou uveřejňovány jednou. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na www stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce. Bulletin ČAPV je dvouměsíčník, vychází vždy na konci sudého měsíce. Informace o konferencích a nových publikacích zasílejte na: bulletin@capv.cz.

Bulletin edituje Kateřina Vlčková (KPed PdF MU). Na tvorbě bulletinu spolupracují: Jana Poláčková Vaštatková (Katedra sociologie a andragogiky FF UP), Stanislav Michek (ÚPPE PdF UHK), Martin Chvál (ÚVRV PdF UK) a Petr Novotný (ÚPV FF MU). Na přípravě podkladů pro bulletin se podílí studentka učitelství Viola Daňhelová (PdF MU), na jazykové korektuře a sazbě studentka učitelství Jana Kovaříková (PdF MU). Za stipendijní podporu děkujeme Katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.